

Sygn. akt: I C 115/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nidzicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Elżbieta Gembicka
Protokolant:	starszy Sekretarz sądowy Małgorzata Jastrzębowska

po rozpoznaniu w dniu 06 października 2017 r. w Nidzicy

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko J. W., T. (...)z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

I. odrzuca pozew o zadośćuczynienie,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. nie obciąża powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego T. (...)z siedzibą w W.,

IV. przyznaje adwokatowi S. S. ze Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Nidzicy kwotę 2.400 zł (słownie: dwa tysiące czterysta złotych) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu powiększonej o podatek VAT w kwocie 552 zł (słownie: pięćset pięćdziesiąt dwa złote).

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,

2. za 21 dni.

N., dnia 10 października 2017 r.

Sygn. akt I C 115/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny (sygn. akt. I C 140/15) uznał się niewłaściwy rzeczowo i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Nidzicy.

Przedmiotowym pozvem powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 20.000,00 zł tyt. zadośćuczynienia od pozwanego J. W.. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzi zadośćuczynienia za krzywdę, którą doznał w wyniku zdarzenia komunikacyjnego z dnia 08 marca 1997 roku.

W wyniku doprecyzowania powództwa powód wskazał, że domaga się zasądzenia od pozwanego J. W. na swoją rzecz kwoty 20.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Pozwany J. W. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że nie był sprawcą zdarzenia z dnia 08 marca 1997 roku. Ponadto wskazał, że został jedynie ukarany za popełnienie wykroczenia ponieważ w tamtym czasie kierował pojazdem po użyciu alkoholu. W toku sprawy pozwany wskazał, że w chwili zdarzenia posiadał ubezpieczenie OC w T. (...)z siedzibą w W..

W związku z powyższym do udziału w sprawie zostało wezwane T. (...) z siedzibą w W., które w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, o ile nie zostanie złożony spis kosztów. W uzasadnieniu i w dalszych pismach procesowych pozwany wskazał, że niniejsze roszczenie uległo przedawnieniu z uwagi na obowiązujący na dzień zdarzenia art. 442 kc który stanowił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 1). Jeżeli szkoda wynikała ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat pięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przedmiotowe zdarzenie miało miejsce w 1997 roku, zaś powód wniósł pozew w niniejszej sprawie w 2015 roku. Ponadto wskazał, że pomiędzy powodem a nim toczyła się już sprawa sądowo o zapłatę renty w kwocie 500,00 zł miesięcznie, która zakończyła się prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 marca 2006 roku, sygn. akt I Aca 765/05 oddalającym apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 25 października 2004 roku sygn. akt I C 840/03, którym zostało oddalone powództwo powoda w całości.

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 08 marca 1997 roku w N., ośmioletni wówczas powód P. S. został potrącony przez samochód marki O. (...) o nr rej (...) kierowany przez J. W.. Z dochodzenia przeprowadzonego w sprawie (...)wynikało, iż to nieletni bez żadnego upewnienia się wbiegł na jezdnię, chcąc przebiec na drugą stronę ulicy, a kierujący pojazdem nie miał żadnej możliwości uniknięcia wypadku.

Powód w wyniku wypadku z dnia 08 marca 1997 roku doznał obrażeń ciała w postaci wstrząśnienia mózgu na pograniczu stłuczenia z kilkudniowymi ilościowymi zaburzeniami świadomości, złamania kości strzałkowej prawej kończyny dolnej, stłuczenia głowy i brzucha.

Powód w 2005 roku domagał się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego ad 2 kwoty 91.100,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w wypadku z dnia 08 marca 1997 roku. Po czym następnie rozszerzył powództwo o zasądzenie renty w kwocie 500 zł miesięcznie oraz ustalenie na przyszłość odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku.

T. (...)z siedzibą w W. w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciło powodowi łącznie kwotę 29.000,00 zł.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w dniu 25 października 2004 roku w sprawie I C 840/03 wydał wyrok oddalający powództwo oraz ustalono w nim, że pozwany będzie ponosić odpowiedzialność za następstwa przedmiotowego zdarzenia, które mogą ujawnić się w przyszłości. Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie I A Ca 765/05 oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie.

W wyżej wskazanych sprawach został przeprowadzony dowód z opinii biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej z których wynika, iż proces leczenia powoda został zakończony 1997 roku. Biegły określił uszczerbek na zdrowiu powoda pozostający w związku z wypadkiem na 10%. Jednocześnie w opinii nie wykluczono, że doznane obrażenia mogły wpłynąć na obniżenie funkcji poznawczych takich jak zdolność zapamiętywania, koncentracji uwagi, chociaż zdaniem biegłego funkcje te mogły też być osłabione ze względu na czynniki środowiskowe.

Powód od ukończenia 10 roku życia zaczął prowadzić destrukcyjny dla jego zdrowia tryb życia. Na początku przejawiało się to nadmiernym spożywaniem alkoholu po którym stawał się nerwowy i agresywny, a następnie zaczął zażywać marihuanę i sporadycznie amfetaminę

Dowód: kserokopia wyroku SO w Olsztynie z dnia 25 października 2004 r. sygn. akt I C 840/03 [k. 10]; wniosek o ukaranie [k. 64]; karty informacji leczenia szpitalnego [k. 90-96]; dokumenty zawarte w aktach I C 840/03: opinia biegłych [k. 48];

Sąd zważył co następuje:

Wywiedzione powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zdarzenie, o jakim mowa w pozwie było już przedmiotem odrębnego, prawomocnie zakończonego postępowania. Powód w niniejszej sprawie dochodzi od J. W., zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z wypadkiem z dnia 08 marca 1997 roku. Żądania oparte na tych samych podstawach powód zgłosił również w sprawie przeciwko T. (...)z siedzibą w W. (pозwany ad2) zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie o sygn. akt I C 840/03.

Wobec tak sformułowanych żądań pozwu należy wskazać, że zgodnie z art. 444 kc, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu (§ 1). Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty (§ 2).

W myśl zaś art. 445 § 1 kc, w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zgodnie zaś z przepisem art. 189 kpc, powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

W realiach rozpoznawanej sprawy należało również zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 365 § 1 kpc, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przyjmuje się, że mocą wiążącą objęte jest to, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Moc wiążącą uzyskuje bowiem rozstrzygnięcie o żądaniu w powiązaniu z jego podstawą faktyczną i w kolejnym postępowaniu sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Konsekwencją jest niedopuszczalność ponownej oceny prawnej co do okoliczności objętych prawomocnym rozstrzygnięciem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 6/14).

Powód źródła szkody i krzywdy upatrywał w niniejszej sprawie w zdarzeniu drogowym z dnia 08 marca 1997 roku, którym uczestnikiem był J. W. – posiadający ubezpieczenie od odpowiedzialności OC u pozwanego towarzystwa. Z ustaleń dokonanych w sprawie toczącym się przed Sądem Okręgowym I C 840/03 jak również przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku (I A Ca 765/05) wynika jednoznacznie, że uczestniczący w zdarzeniu z dnia 08 marca 1997 roku kierujący samochodem nie ponosi winy w spowodowaniu kolizji. Zasady bezpieczeństwa w ruchu naruszył powód, który wtargnął gwałtownie na jezdnię, a ponieważ był małoletni to także i jemu winy przypisać nie można było w świetle art. 426 kc. Ponadto wskazano w że wypłacona przez ubezpieczyciela kwota 29.000,00 zł była kwotą, która zaspokoiła w pełni roszczenie poszkodowanego z tytułu zadośćuczynienia za doznaną w dniu 08 marca 1997 roku krzywdę. Z uwagi na treść art. 365 § 1 kpc, sąd w niniejszej sprawie ustaleniem tym był związany, a w konsekwencji brak było potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego w kierunku ustalenia tego faktu.

W związku z powyższym stosownie do art. 199 § 1 pkt 2 kpc sąd odrzuca pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Należało mieć jednak również na uwadze, że w rozpoznawanej sprawie pozwany zakład ubezpieczeń podniósł zarzut przedawnienia. Zgodnie z art. 117 § 2 kc, po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Sąd doszedł do przekonania, że i w niniejszej sprawie zarzut ten był zasadny.

W czasie, gdy doszło do zdarzenia drogowego w dniu 08 marca 1997 roku obowiązywał przepis art. 442 kc zgodnie z którym, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę (§ 1). Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2). Przepis ten został uchylony ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2007 r., Nr 80, poz. 538), która weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2007 r. Powołaną ustawą wprowadzono do Kodeksu cywilnego przepis art. 442 § 1 kc, zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (§ 1). Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2). W razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 3). Przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności (§ 4). Należy przy tym wskazać, że zgodnie z art. 2 ustawy zmieniającej, do roszczeń, o których mowa w art. 1, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442 1 Kodeksu cywilnego.

Z uwagi na treść powołanego już wcześniej przepisu art. 365 § 1 kpc, sąd ustaleniami tymi był w niniejszej sprawie związany.

W rozpoznawanej sprawie powód skierował pozew przeciwko innemu niż w sprawie I C 840/03 podmiotowi. Pozwanym w rozpoznawanej sprawie powód uczynił uczestnika zdarzenia z dnia 08 marca 1997 roku J. W., który w tamtym okresie czasu posiadał ubezpieczenie OC u pozwanego ad. 2.

Zgodnie z art. 822 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). W myśl § 4 powołanego przepisu ustawy, uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Podkreślić jednocześnie należy, że zgodnie z art. 819 § 3 kc, w wypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej roszczenie poszkodowanego do ubezpieczyciela o odszkodowanie lub zadośćuczynienie przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania. Treść przywołanego

przepisu ustawy pozwala skonstatować, że roszczenia poszkodowanego kierowane do J. W. przedawniają się na takich samych zasadach, jak roszczenia poszkodowanego w stosunku do ubezpieczyciela.

Sąd dokonał oceny podniesionego zarzutu przedawnienia pod kątem ewentualnego naruszenia zasad współzycia społecznego. Dokonując jednak takiej oceny kierował się zasadami rygoryzmu, by nie doszło w ten sposób do zbyt liberalnego odrzucenia zarzutu przedawnienia, które nie jest podyktowane wyjątkowością sytuacji dłużnika (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 sierpnia 2012 r., I ACa 577/12). Sąd miał na względzie jednolite stanowisko Sądu Najwyższego (por. np. wyroki z dnia 26 stycznia 2000 r., III CKN 566/98; z dnia 7 czerwca 2000 r., III CKN 522/99; z dnia 2 kwietnia 2003 r., I CKN 204/01), który pomimo kontrowersji, uznaje za dopuszczalne stosowanie art. 5 kc w odniesieniu do korzystania z zarzutu przedawnienia, lecz stanowczo podkreśla, że może to nastąpić tylko w wyjątkowych okolicznościach.

Skoro zatem Sąd uznał, że roszczenie powoda uległy przedawnieniu - na podstawie art. 365 § 1 kpc - nie mógł w niniejszym postępowaniu dokonać oceny odmiennej.

W toku procesu powód w żaden sposób nie wykazał, aby jego sytuacja była na tyle szczególna, że przemawiała za nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia podniesionego przez stronę pozwaną. W szczególności wskazać należy, że powód nie jest osobą nieporadną. Fakt, że w czasie zdarzenia była osobą niepełnoletnią podlegał zaś dostatecznej ochronie zarówno z uwagi na fakt, iż pozostawała pod władzą rodzicielską, jak również z uwagi na brzmienie art. 442 § 4 kc. Co więcej, sąd wziął również pod uwagę, że przekroczenie terminu przedawnienia było w niniejszej sprawie znaczne i wynosiło kilka lat.

Mając powyższą regulację na uwadze Sąd w pkt I sentencji wyroku odrzucił pozew o zadośćuczynienie w stosunku do J. W. i T. (...)z siedzibą w W., a w pkt II w pozostałym zakresie powództwo oddalił, uznając roszczenie za przedawnione.

Powództwo P. S. nie zostało uwzględnione. Jednakże Sąd ze względów słuszności i braku dochodów powoda nie obciążył go kosztami procesu na zasadzie art. 102 kpc.

Na podstawie § 2 ust. 1 i ust. 3 w zw. z § 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, w związku z § 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015, poz. 1801), Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa na rzecz adw. S. S. łącznie kwotę 2.952 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. Odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron ,
3. (...) dni lub z apelacją .

(...) .IX 2017 r.